

OPINIA

dotycząca sposobu uwzględnienia w projekcie *Strategii rozwoju gminy Zbójno na lata 2021-2027* ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, określonych w *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*

Na podstawie art. 10f. ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 i poz. 1834) Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, po analizie projektu *Strategii rozwoju gminy Zbójno na lata 2021-2027*, **opiniuje projekt dokumentu negatywnie w zakresie sposobu uwzględnienia w ww. projekcie dokumentu ustaleń i rekomendacji odnoszących się do kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*.**

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 10f. ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, projekt strategii rozwoju gminy jest przedkładany zarządowi województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa. Natomiast zgodnie z art. 10f. ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym zarząd województwa wydaje ww. opinię w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu strategii rozwoju gminy.

Województwo kujawsko-pomorskie posiada strategię rozwoju województwa, przyjętą uchwałą nr XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020 roku (*Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*, dalej: *Strategia*), w której zawarto rozdział pt. *Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie*. Rozdział ten bezpośrednio odnosi się do zakresu wydania niniejszej opinii. W *Strategii* wskazane zostało, że wśród ustaleń odnoszących się do kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, a więc niezbędnych do uwzględnienia także w dokumentach poziomu lokalnego jest m.in.: *Koncepcja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego* oraz *Obszary Strategicznej Interwencji*. W rozdziale *Koncepcja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego*, w tym na rys. 41a-41d, 42-44, zostały przedstawione kluczowe zagadnienia formułujące politykę przestrzenną Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Po przeanalizowaniu przesłanego przez Panią Katarzynę Kukielską Wójt Gminy Zbójno, pismem z dnia 20 grudnia 2021 r., projektu *Strategii rozwoju gminy Zbójno na lata 2021-2027* stwierdzono, że w niewystarczający sposób uwzględniono w nim ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, wynikające ze *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*. W stosunku do ustaleń *Strategii*, dotyczących zagadnień *Koncepcji rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa*

kujawsko-pomorskiego oraz *Obszarów Strategicznej Interwencji*, stwierdzono, że w projekcie *Strategii rozwoju gminy Zbójno na lata 2021-2027* części z ww. ustaleń nie uwzględniono w ogóle lub uwzględniono w niewłaściwy sposób.

W związku z powyższym podstawę do wydania negatywnej opinii stanowi brak uwzględnienia w projekcie *Strategii rozwoju gminy Zbójno na lata 2021-2027* ustaleń *Strategii* szczególnie istotnych dla kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, w tym także aspektów istotnych dla rozwoju gminy w najbliższej dekadzie oraz pozwalających we właściwy sposób określić rolę i znaczenie gminy w rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego, a mianowicie:

1) Uwaga o charakterze ogólnym:

a) rysunek o nazwie „Mapa 3 Kierunki rozwoju przestrzennego Gminy Zbójno” oraz legenda na s. 24 są nieczytelne i uniemożliwiają identyfikację poszczególnych elementów *Koncepcji rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego i Obszarów Strategicznej Interwencji*, wynikających ze *Strategii* dla rozwoju gminy Zbójno.

2) W zakresie systemu przyrodniczego:

a) zastosowany na mapie 3. „Kierunki rozwoju przestrzennego Gminy Zbójno” sposób oznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Drumliny Zbójeńskie, przedstawia jedynie przebieg jego granicy na terenie gminy, a nie rzeczywisty zasięg powierzchniowy tej formy ochrony przyrody na terenie gminy – w związku z powyższym niezbędne jest przedstawienie zagadnienia w taki sposób, aby w ramach *Systemu przyrodniczego* możliwa była weryfikacja zasięgu obszarów szczególnie cennych przyrodniczo i krajobrazowo na terenie gminy (rys. 41a zawarty w *Strategii*, uchwała nr XXV/371/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 28 września 2020 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Drumliny Zbójeńskie). Wskazuje się, że forma ta posiada swoją kontynuację w trzech sąsiednich gminach (Kikół, Chrostkowo i Brzuze), w związku z czym na niektórych odcinkach przebiegu granicy jej zasięgu musi ona być zbieżna z granicą gminy Zbójno.

3) W zakresie systemu osadniczego:

a) brak określenia na rysunku modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy miejscowości Zbójno jako ośrodka lokalnego w hierarchii sieci osadniczej województwa kujawsko-pomorskiego (rys. 41a zawarty w *Strategii*).

4) W zakresie systemu transportowego:

a) brak uwzględnienia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy elementu infrastruktury transportowej planowanego do obsługi kluczowych zewnętrznych relacji transportowych województwa – linii nr 5 w ramach realizacji kolei dużych prędkości (KDP) Centralnego Portu Komunikacyjnego wraz z podaniem jej numeracji oraz obsługiwanej relacji transportowej (tab. 3 i opis zawarte na s. 117-118 w *Strategii*),

b) brak uwzględnienia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy przebiegu dróg wojewódzkich nr 554 i 556 wraz z podaniem ich numeracji (rys. 42 zawarty w *Strategii*).

5) W zakresie kluczowych elementów budujących potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa:

a) brak uwzględnienia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy informacji o kategorii do jakiej zaklasyfikowano gminę w koncepcji rozwoju przestrzeni inwestycyjnych na terenie województwa – gmina wymagająca

wsparcia w tworzeniu przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu lokalnym (rys. 43 zawarty w *Strategii*),

6) W zakresie Obszarów Strategicznej Interwencji, określonych w *Strategii* i właściwego ujęcia w polityce lokalnej – w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy nie uwzględniono przynależności gminy do następujących Obszarów Strategicznej Interwencji, określonych w *Strategii* (tab. 8 zawarta w *Strategii*):

a) zidentyfikowanego na poziomie krajowym:

- OSI „obszary zagrożone trwałą marginalizacją” (rys. 41c zawarty w *Strategii*). W projekcie *Strategii rozwoju gminy Zbójno na lata 2021-2027* na s. 29 niewłaściwie wskazano, że „Na terenie Gminy Zbójno w zakresie zagrożenia trwałą marginalizacją wyznaczono społeczne obszary problemowe.” Sformułowanie to jest niejasne i niewłaściwe. Zgodnie ze zaktualizowaną „Listą gmin zagrożonych trwałą marginalizacją: programowanie 2021-2027” Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, nie wyróżnia się typologii gmin należących do OSI „obszary zagrożone trwałą marginalizacją”. Ponadto zastosowane określenie jest niezgodne z nazewnictwem z tab. 8 zawartej w *Strategii*.

b) zidentyfikowanych na poziomie regionalnym:

- OSI „Miejski obszar funkcjonalny Bydgoszczy i Torunia”. Na s. 27 projektu *Strategii rozwoju gminy Zbójno na lata 2021-2027* słusznie wskazano, że gmina należy do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia w ramach polityki terytorialnej województwa. Zwraca się jednak uwagę, że w tabeli na s. 218 *Strategii*, Miejski Obszar Funkcjonalny Bydgoszczy i Miejski Obszar Funkcjonalny Torunia, objęte zostały jednym Obszarem strategicznej interwencji – OSI „Miejski obszar funkcjonalny Bydgoszczy i Torunia”. Wobec powyższego wskazując *Obszary Strategicznej Interwencji zidentyfikowane na poziomie regionalnym* należy wskazać, że gmina przynależy do OSI „Miejski obszar funkcjonalny Bydgoszczy i Torunia”,
- „OSI gmin wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą” (rys. 41d zawarty w *Strategii*). Niezbędne jest imienne nazwanie Obszaru Strategicznej Interwencji zgodnie z tab. 8 zawartą w *Strategii*. Ponadto w odniesieniu do zapisów dokumentu na s. 29 zwraca się uwagę, że delimitacja gmin przynależących do „OSI gmin wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą”, w tym wskazanie gminy Zbójno jako gminy o niskim poziomie rozwoju społecznego, nie wynika z *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030* (KSRR 2030), a wyłącznie z ustaleń *Strategii* (OSI zidentyfikowane na poziomie regionalnym przez Samorząd Województwa). W KSRR 2030 wskazano jedynie, że samorząd województwa może wyznaczać własne Obszary Strategicznej Interwencji.

7) W zakresie polityki terytorialnej:

- a) brak uwzględnienia na rysunku modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy przynależności gminy do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia (II poziom prowadzenia polityki terytorialnej w województwie) (rys. 44 zawarty w *Strategii*),
- b) brak uwzględnienia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy przynależności gminy do OPPT Golubia-Dobrzynia (IV poziom prowadzenia polityki terytorialnej w województwie) (rys. 44 zawarty w *Strategii*).

Ponadto, niezależnie od wskazanych powyżej zastrzeżeń, które stanowią podstawę do wydania opinii negatywnej dla projektu *Strategii rozwoju gminy Zbójno na lata 2021-2027*, wskazuje się, że:

- 1) **niewłaściwe jest wykorzystanie mapy „Kierunki rozwoju przestrzennego Gminy Zbójno” pochodzącej z projektu *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zbójno* (wykonanej w skali 1:15000 i zmniejszonej do skali zaprezentowanej w dokumencie) w projekcie *Strategii rozwoju gminy Zbójno na lata 2021-2027* jako modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy. Tak przyjęta metoda uniemożliwia weryfikację relacji funkcjonalno-przestrzennych elementów *Koncepcji rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego i Obszarów Strategicznej Interwencji*, wynikających ze *Strategii dla rozwoju gminy Zbójno*. Mapa ta pozbawiona jest również kategorii zagadnień pochodzących z powyższych ustaleń *Strategii*, do których powinny odnosić się poszczególne wskazane elementy,**
- 2) w odniesieniu do zapisów dokumentu na s. 21 wskazuje się, że obecnie obowiązującą strategią rozwoju województwa jest *Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*, obowiązuje więc ona do 2030 roku, a nie jak wskazano na s. 21 na lata 2021-2027,
- 3) na s. 26 projektu *Strategii rozwoju gminy Zbójno na lata 2021-2027* niewłaściwie wskazano, że gminy wiejskie zlokalizowane peryferyjnie względem największych ośrodków osadniczych kształtujących potencjały województwa, nie pełnią kluczowej roli w zakresie tworzenia kluczowych elementów budujących potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa, gdyż zagadnienia makroobszarów inwestycyjnych i zasobu gleb najwyższych klas również wpisują się w ich zakres – w przypadku gminy Zbójno jest to zasięg obszaru zasobu gleb najwyższych klas, stanowiący istotną rolniczą przestrzeń produkcyjną. Wskazuje się również, że legenda mapy „Kierunki rozwoju przestrzennego Gminy Zbójno” nie odnosi tego zagadnienia do *Kluczowych elementów budujących potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa*,
- 4) podrozdział 4.3 *Obszary strategicznej interwencji* projektu *Strategii rozwoju gminy Zbójno na lata 2021-2027* jest nieuporządkowany, zawiera różne zagadnienia (nie odnosi się do obszarów strategicznej interwencji ale także do elementów koncepcji funkcjonalno-przestrzennej województwa, natomiast OSI nie są właściwie pogrupowane na OSI krajowe i regionalne),
- 5) w celu zachowania zgodności z ustaleniami *Strategii*, model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Zbójno powinien zawierać elementy takie jak: zasięg obszarów szczególnie cennych przyrodniczo i krajobrazowo wraz z podaniem nazwy własnej formy ochrony przyrody, określenie siedziby gminy w hierarchii sieci osadniczej województwa, element infrastruktury transportowej planowany do obsługiwanie kluczowych zewnętrznych relacji transportowych województwa wraz z jego relacją oraz podaniem numeracji, drogi wojewódzkie wraz z podaniem ich numeracji, kategorię do jakiej zaklasyfikowano gminę w koncepcji rozwoju przestrzeni inwestycyjnych na terenie województwa, zasięg obszaru zasobu gleb najwyższych klas, Obszary Strategicznej Interwencji zidentyfikowane na poziomie krajowym i regionalnym oraz założenia polityki terytorialnej województwa. **Wskazuje się także, iż powyższe elementy powinny odnosić się do ich konkretnych kategorii zagadnień pochodzących z *Koncepcji rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego* oraz *Obszarów Strategicznej Interwencji*.**

Informuje się także o przyjęciu w dniu 2 września 2021 r. uchwałą nr 34/1474/21 przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego *Wytycznych dotyczących zachowania spójności projektów strategii rozwoju gmin oraz strategii rozwoju ponadlokalnego sporządzanych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego z ustaleniami Strategii Przyspieszenia 2030+*. **Powyższe Wytyczne mogą ułatwić wprowadzenie niezbędnych poprawek i uzupełnień do projektu strategii rozwoju gminy, gdyż określono w nich optymalny sposób uwzględnienia poszczególnych zagadnień.**